



*Професор
з наукової роботи
Проф. Сиваків Д. О.*

МАТЕРІАЛИ

II Міжнародної науково-практичної конференції “ДИНАМІКА НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ‘2003”

20-27 жовтня 2003 року

ДНІПРОПЕТРОВСЬК - ЧЕРКАСИ - ТЕРНОПІЛЬ

**Том 3
Історія**

**Дніпропетровськ
Наука і освіта
2003**

3. Троцкий Л.Д. Портреты революционеров. - М.: Московский рабочий, 1991.
4. Троцкий Л.Д. Преданная революция. - М.: НИИ Культуры, 1991.
5. Архив Троцкого. Коммунистическая оппозиция в СССР. 1923 -1927: В 4 т./Ред. - сост. Ю.Г.Фельштинский. - М.: Терра, 1990.
6. Дойчер И. Троцкий в изгнании. - М.: Политиздат, 1991.
7. Роговин В.З. Была ли альтернатива? "Троцкизм": взгляд через годы. - М.: Терра, 1992.

Христюк Т.А.

Рівненський державний гуманітарний університет

ВИБОРИ НАРОДНИХ ДЕПУТАТІВ 1989 р.:

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ПРОТИСТОЯННЯ ПОЛІТИЧНОЇ ОПОЗИЦІЇ ТА ПАРТІЙНОЇ НОМЕНКЛАТУРИ

Розстановка політичних сил у СРСР зазнала різких змін з осені 1988р., коли єдиний табір прибічників перебудови став розколюватись. В ньому виділилось радикальне крило, яке на чолі з Б.Єльциним швидко набирало силу, і вже 1989 р. перетворилось у могутній рух.

Після жовтневого пленуму ЦК КПРС 1987р. і до виборів 1989р. Єльцин практично знаходився у політичному вигнанні. За цей час у країні виникає криза влади, криза довіри до керівництва, до партії, до самого процесу перебудови. Відмовившись від будь-яких радикальних реформ – а вони велись лише на "косметичному" рівні – Горбачов все більше визначався як лідер Кремля, лідер номенклатури.

Виник парадокс: ініціатор перебудови став гальмувати, а не прискорювати свій курс. Народ починає мітингувати, стихійно виходити на вулиці. Виникає багато дискусійних клубів, які об'єднували переважно творчу інтелігенцію, і, які стали надалі ініціаторами програм поглиблення реформ. Саме ці об'єднання і клуби перед 3'їздом народних депутатів почали висувати і підтримувати кандидатів, які були опозиційними до КПРС [3, с.49].

Єльцин в даний період найбільше виражав інтереси та прагнення народу: у них були спільні смаки, спільний політичний радикалізм, спільне бажання реального обмеження партійно-номенклатурних привілеїв тощо. На весні 1989р. створювалося таке враження, що вся Москва вийшла на пошуки свого кумира. Б. Єльцин проводить зустрічі з трудовими колективами, виступає на мітингах не лише в Москві, але й в інших містах Радянського Союзу.

Партійна номенклатура зробила все, щоб Єльцин не пройшов на виборах. При цьому не хтувала будь-якими засобами. Шантаж, брехня,

погрози, навіть автомобіль Єльцина тричі за цей час потрапляв у аварії – все було. Наприклад, всього за декілька днів до виборів член ЦК В.Тихомиров звинуватив Єльцина в тому, що його сім'я продовжує користуватися привілейованою медициною, його дочка отримала по блату розкішну стометрову квартиру в центрі Москви, а сам він приїздить на завод на авто, але за одну зупинку до прохідної пересідає у трамвай [4, с.134].

Проте можна було спостерігати парадоксальну ситуацію. Чим більше здійснювалось випадів проти Єльцина, тим більше ставало у нього прибічників. Вся кампанія проти нього мала зворотній ефект: чим гірше, тим краще. Його супротивники самі того не усвідомлюючи, грали йому на руку.

Вперше в радянській політиці зіткнулися демократичні вибори і закулісні інтриги, нове зі старим. Проте ми не можемо сказати, що дані вибори в повній мірі були демократичні, оскільки не всі, а лише дві третини депутатів отримали мандати на основі загального голосування і було обмежено процедуру висування кандидатів у депутати різними бюрократичними перепонами.

Вибори народних депутатів відбулися 26 березня 1989р. Б.Єльцин отримав рекордну кількість голосів виборців – 89,6%.

Сам факт обрання Єльцина народним депутатом означав в радянській історії явище небувале, майже містичне: повернення партійного діяча до активного політичного життя після його безумовної політичної смерті.

В 1989р. з опорою на суспільну думку і під її тиском стало можливим не лише “воскресіння з мертвих”, але й виникла можливість появи державного діяча на основі масової підтримки, а не обрання згори. Єльцин був однією з перших осіб у керівництві країни, який помітив, що перебудова вже після двох років тріумфального введення нового курсу забуксувала. Вона, окрім деяких зрушень у питаннях гласності і демократизації, економіки та політики значних наслідків не має. Горбачов, разом зі своєю партійною командою, зовсім не збирається проводити реформи, а лише реформує власну владу.

Проте на наступному етапі свого “воскресіння” – народні депутати повинні були обрати зі свого складу постійно діючу Верховну Раду – Єльцин не пройшов. Він балотувався за списками Російської федерації, де на 11 депутатських місць претендувало 12 чоловік. Зайвим став саме Єльцин, який хоча і зібрав більше половини голосів, але менше, ніж інші депутати в його групі. Це голосування продемонструвало хитрий устрій тогочасної парламентської системи, яка не пропускала на наступну законодавчу сходику тих, кому вдалося, не дивлячись на перешкоди, все-таки пройти в народні депутати. Натомість замість Єльцина у Верховну Раду було обрано ректора Московського історико-архівного інституту Юрія Афанасьєва, що викликало значні акти громадської непокори, які набули форм мітингів, демонстрацій, вимог до Горбачова

піти у відставку: В результаті цих хвилювань, професор Омського університету Олексій Казанні поступився місцем Єльцину.

У Верховній Раді Б.Єльцин очолив комітет по будівництву й архітектурі. Звичайно, даний комітет за своєю суттю нагадував Держбуд, проте вже не на міністерському, а на парламентському рівні.

Березневі вибори 1989р. стали початком мирної революції проти партійно-державного апарату. Під час виборів апарат ще не зазнав поразки, оскільки, все-таки, отримав більшість депутатських місць, але йому було завдано величезних втрат: багато хто з високопоставлених кандидатів провалились.

Література:

1. Ельцин Б. Исповедь на заданную тему. – Л.: Советский писатель, 1990. – 181с.
2. Россия сегодня. Политические портреты в документах, 1985-1991 / [Сост. Б. Коваль и др.]. – М.: Международные отношения, 1991. – 510с.
3. Согрин В. Политическая история современной России: 1985-2001: от Горбачова до Путина. – М.: Весь мир, 2001. – 272с.
4. Соловьев В., Клепкова Е. Борис Ельцин. – М.: ВАГРИУС, 1992. – 395с.
5. Стране нужны перемены...//Аргументы и факты. – 1989. – 11 окт. – С.3.
6. Шляпентох В. Советский Союз – нормальное тоталитарное общество//Социологические исследования. – 2000. – № 2. – С. 115-125.

Чередниченко А.Г.

Харківський інститут соціального прогресу ЕТНІЧНИЙ СКЛАД НАСЕЛЕННЯ ФРАКІЇ НАПРИКІНЦІ ІІ – НА ПОЧАТКУ І ТИС. ДО Н.Е.

Етимологія стародавньої назви сходу Балканського півострова "Фракія" (Θραϊκή, Θρά(ι)κη, Θρή(ι)κη, Θρηϊκη, Θρηϊκή) та етноніма "фракійці" (Θραϊκες, Θρά(ι)κες, Θρά(ι)ξ, Θράϊξ, Θρη(ι)ξ, Θρήϊξ) пов'язана, скоріше за все, з давньогрец. Τρωϊκή, Τρωϊκός (*t(h)rāi-ik-ē; корень *t(h)rāi- відповідає індоєвропейському архетипу *trāi- ~ *thrēi- ~ *trōi-), тобто "той, що належить Трою (Тросу) та місту Троя". Фракія – це "країна, яка належить (царю) Трою та місту Троя". Давньогрецька та давньоримська традиції, матеріали археологічних досліджень свідчать про давні політичні, економічні, культурні та етнічні зв'язки між Троєю-Іліоном і фракійськими землями.

Але аналіз стародавньої ономастики сходу Балкан та Троади говорить про те, що населення цього регіону наприкінці ІІ – на початку І тис.

